מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

עמותת חממה
מצוינות • צמיחה • חברה

מבחן לסיום אולפן א'

חלק א' – הבנת הנקרא

(סדרה 102 - אפריל 2009)

משך הזמן לחלק א : שעה ורבע

אין להשתמש בחומרי עזר

<u>פרטים אישיים:</u>

שם משפחה: _____ שם פרטי: _____

מספר זהות: _____

שם האולפן: _____ שם המורה : _____

מקום האולפן (שם העיר, הקיבוץ וכו'): _____

בהצלחה!

הציון : _____

©

כל הזכויות שמורות

ירושלים – תשס"ט

הבנת הנקרא (30 נקודות בסה"כ)

לפניכם שלושה קטעים. קראו כל חלק, וענו על השאלות שאחריו.

<u>קטע א'</u>: (10 נק' בסה"כ)

דָוִד בֶּן- גּוּרְיוֹן

דוד בן-גוריון היה ראש הממשלה הראשון של ישראל. הוא נולד בפולין בשנת 1886, בשם דָוִד גְּרִין. בגיל 14 הוא הקים (עשה) יחד עם חברים צעירים קבוצה בשם: 'עֶזְרָא'. החברים ב'עזרא' רצו להכין את עצמם לעלות לארץ-ישראל, והחליטו לדבר רק עברית.

דוד גרין עלה לארץ בשנת 1906. הוא עבד וגר בסֶגֶ'רָה בגָלִיל. הוא כתב על המקום ביומן (מחברת) שלו: "פּה הפועלים עבריים, העבודה עברית, והילדים מדברים עברית... כאן ארץ-ישראל".

דוד גרין היה עיתונאי בעיתון 'אחדות'. כאשר הוא התחיל לכתוב בעיתון הוא חתם בשם עברי חדש: 'בן-גוריון', ומאז זה היה שם המשפחה שלו.

ביום ה' באייר תש"ח (1948) קמה (נולדה) מדינת-ישראל, ודויד בן-גוריון היה ראש הממשלה. בשנים 1953 - 1955 בן גוריון עבר לגור בקיבוץ שְׂדֵה בּוֹקֶר בַּנֶגֶב. הוא האמין, שֶחשוב לגור בנגב, כי הנגב גדול וגרים בו מעט אנשים. אחר-כך הוא חזר לפוליטיקה, אבל בשנת 1970 בן-גוריון עזב את הממשלה, והתחיל לכתוב ספרי היסטוריה וזיכרונות.

בחודש כסלו תשל"ד מת בן-גוריון. למקומות רבים קוראים על שמו של בן-גוריון: שדה התעופה, האוניברסיטה בבאר-שבע וגם רחובות ובתי-ספר.

<u>תרגיל</u>: ענו על השאלות **לפי הקטע:**

1. פרטים אישיים על **דויד בן גוריון**:

א. ארץ לידה: _____ ב.שנת עליה: _____

ג. שם משפחה קודם: _____ (3 נק')

2. בשורה 2 כתוב: **"הוא הקים (עשה) ... קבוצה בשם: 'עֶזְרָא'."** (2 נק')

מה היה מיוחד ב'עזרא'? _____

_____

3. בשורות 4 - 5 כתוב: **"הוא כתב על המקום ביומן (במחברת) שלו... כאן ארץ-ישראל"** (2 נק')

א. איזה מקום? _____

ב. למה הוא הרגיש ששם ארץ-ישראל? _____

_____

4. למה עבר בן גוריון לגור בקיבוץ שדה בוקר? _____ (1 נק')

_____

5. לאיזה מקומות קוראים על שמו של בן-גוריון? _____ (2 נק')

_____.

<u>קטע ב'</u>: (10 נק' בסה"כ)

'מגילת העצמאות' של מדינת ישראל

ביום שישי, ה' באייר תש"ח (14/5/1948) הכריז (הודיע) דוד בן גוריון על הקמת מדינת-ישראל החדשה אחרי 2000 שנים של גלות בלי מדינה עצמאית זאת הסיבה שבטקס הוא קרא בהתרגשות את 'מגילת העצמאות'.

ב'מגילת העצמאות' יש 4 חלקים: והיא מסמך חשוב עד היום. המגילה מתחילה בסיפור ההיסטוריה של העם היהודי, ובקשר החזק שלו לארץ ישראל. החלק השני של 'מגילת העצמאות' הוא ההכרזה על הקמת המדינה ועל השם שלה – 'מדינת ישראל'. בחלק השלישי כתובים העקרונות (הפְּרִינְצִיפִּים) הבסיסיים של המדינה, לדוגמה: "מדינת ישראל תהיה פתוחה לעלייה יהודית..."; "מדינת ישראל תבטיח (תיתן) חופש דת...חינוך ותרבות לכל האזרחים" ועוד. החלק האחרון של המגילה מספר על הרצון של העם בישראל לחיות בשלום עם השכנים הערביים. במגילה גם פונים ליהודים בכל העולם, וקוראים להם לעלות לישראל ולעזור לבנות את הארץ.

כבר באותו יום שישי, הודיע נשיא ארצות-הברית, הארי טרומן, שארצות-הברית מכירה במדינת ישראל (מסכימה להקמת המדינה). אחרי יומיים הכירה במדינה החדשה גם ברית-המועצות (רוסיה), ואחריה עוד 55 מדינות.

כשנה אחר-כך התקבלה ישראל לאירגון האו"ם (U.N). מאז ועד היום נמצא דגל ישראל על בניין האו"ם בניו-יורק בין הדגלים של כל המדינות החברות באירגון.

<u>תרגיל</u>: ענו על השאלות **לפי הקטע:**

1. מה קרה ביום ה' באייר תש"ח? (2 נק')

   א. _____

   ב. _____

2. בשורה 2 כתוב: **"הוא קרא בהתרגשות את 'מגילת העצמאות' "** (6 נק')

   א. מדוע הוא התרגש? _____

   _____

   ב. מדוע 'מגילת העצמאות' היא מסמך חשוב עד היום?

   * _____
   * _____
   * _____
   * _____

3. בשורה 13 כתוב: **"מאז ועד היום נמצא דגל ישראל על בניין האו"ם..."** (2 נק')

   א. ממתי? _____

   ב. מי היו המדינות הראשונות שהכירו במדינת ישראל? _____

<u>קטע ג':</u> (10 נק' בסה"כ)

חומוס – המאכל הישראלי

החומוס הוא מאכל אהוב על הישראלים, והוא מרכיב מרכזי בתפריט הישראלי. בישראל אוכלים חומוס עם ביצה, עם בשר וגם עם פטריות. אוכלים את החומוס קר או חם, עושים ממנו כדורי-פָלָאפֶל, ומגישים אותו בארוחות חגיגיות, ארוחות משפחתיות, במסעדות ובאירועים. הישראלים טוענים שאכילת חומוס משפרת את ההרגשה, מרגיעה, ואפילו גורמת לאושר.

לאחרונה בדקו חוקרים ישראלים מהו 'סוד' החומוס. צוות החוקרים כלל ארכיאולוג, מומחה לגנטיקה, בוטניקאי ותזונאי. החוקרים גילו, כי כבר לפני אלפי שנים בחרו אנשים לגדל סוג מיוחד של חומוס טבעי. התברר, כי בחומוס המסוים הזה יש כמות גדולה ביותר של חומר מיוחד הגורם להרגשה טובה: הרגשת רוגע ואושר.

מסתבר שהחקלאים בזמן העתיק בחרו לגדל את הסוג המיוחד של החומוס בלי להבין את התהליך הכימי והביולוגי שגורם לשיפור ההרגשה כאשר אוכלים אכילת החומוס. הם ידעו לבחור את המזון הזה באופן אינטואיטיבי, כפי שבעלי-חיים יודעים ומרגישים מה הם צריכים לאכול. התגלית הזו הפתיעה את החוקרים, מכיוון שעד עכשיו חשבו שהבחירה לגדל גידולים מסוימים הייתה רק בהתאם לתנאי האקלים, לגודל שלהם ולכך שהם זמינים בטבע.

בראיון עם בעלי מסעדות אמרו כמה מהם: "התכונות המיוחדות של החומוס ידועות. אילו החומוס לא היה גורם להרגשה טובה, אי אפשר היה להסביר את התורים הארוכים מחוץ למסעדה ".

<u>תרגיל:</u> ענו על השאלות **לפי הקטע:**

1. בשורה 1 כתוב: **"החומוס הוא מאכל אהוב על הישראלים."** (3 נק')

   א. איך לומדים זאת מהקטע?

   * _____
   * _____

   ב. מדוע החומוס אהוב על הישראלים? _____

2. בשורה 5 כתוב: **"... בדקו חוקרים ישראלים מהו 'סוד' החומוס"** (5 נק')

   א. מה גילו החוקרים?

   * _____
   * _____
   * _____

   ב. מדוע הם הופתעו מהממצאים? _____

   _____

3. האם לדעתכם, תגדל אכילת החומוס לאחר פרסום המחקר? – הסבירו. _____

   _____ (2 נק')

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

עמותת חממה
מצוינות • צמיחה • חברה

מבחן לסיום אולפן א'

חלק ב' – לשון וכתיבה

(סדרה 102 - אפריל 2009)

משך הזמן לחלק ב': **שעה ורבע**

אין להשתמש בחומרי עזר

<u>פרטים אישיים</u>:

שם משפחה: _____

שם פרטי: _____

מס' ת.ז.: _____

בהצלחה!

©

כל הזכויות שמורות

ירושלים – תשס"ט

חלק 2: לשון **(40 נקודות בסה"כ)**

השלימו את המשפטים:

סעיף א': (15 נקודות בסה"כ)

1) רחל ולאה קנו שמלה מיוחדת ותיק - ערב לכבוד המסיבה. **(4 נק')**

כתבו ב**ערבים:** _____

2) ד"ר רן לא עובד ביום שלישי, לכן החולים שלו פונים לרופאים אחרים. **(4 נק')**

כתבו **בעבר:** _____

3) רינה מתחילה לעבוד בתל-אביב, לכן היא ובעלה מחפשים דירה באזור המרכז. **(4 נק')**

כתבו ב**עתיד:** _____

4) "דן, _____ תשכח לשלם _____ חשבון-החשמל _____". **(3 נק')**
כמו, אחרי, אל — את, עם, ב — שלך, אותך, ממך

סעיף ב': (15 נקודות בסה"כ)

5) משה הוא מהנדס ותיק בעל- ניסיון של 20 שנים. **(4 נק')**

כתבו **ברבים:** משה ויוסף הם _____

6) דנה מפרסמת מודעה בעיתון, המודעה מופיעה במדור 'דרושים'. **(4 נק')**

כתבו **בעבר:** _____

7) תלמידי הכיתה נפרדו מֵהַמורה בסוף הקורס, והיא איחלה להם הצלחה. (4 נק')

כתבו **בעתיד:** _____

8) **השלימו את המשפט מתוך רשימת המילים למטה.**

_____ , אין צורך לדחות _____ מועד המבחן, אבל ההחלטה

הסופית תלויה _____ מנהל בית הספר. (3 נק')

ש..., לדעתי, ל..., את., במשך, ב..., אלא

<u>סעיף ג':</u> (10 נקודות בסה"כ)

9) **סביל** (פאסיבי): נגיד בנק ישראל הודיע, שהחודש לא יידחה פרסום שיעור הריבית, למרות הידיעות שפורסמו על-ידי העיתונאים. עם זאת ייתכן שבעתיד יוחלט אחרת. (6 נק')

כתבו ב**פעיל** (אקטיבי): נגיד בנק ישראל הודיע, שהוא לא _____ _____ פרסום שיעור הריבית, למרות הידיעות ש_____ העיתונאים, עם זאת ייתכן שבעתיד _____ אחרת.

10) **אילו** היית מעריך את עבודתה, היא הייתה מצטרפת לצוות שלנו. (4 נק')

אם_____

<u>חלק 3</u>: כתיבה (30 נק' בסה"כ)

1) אתם רוצים להזמין את השכנים שלכם למסיבת יום העצמאות בביתכם.

כתבו להם הזמנה.

(10 נק' סה"כ)

_____/_____/_____

_____,

_____

_____

_____

_____

_____

_____

2. כתבו על **<u>אחד</u>** משני הנושאים **או** על **<u>אחד</u>** משני המשפטים הבאים: (20 נק')

נושאים: א. זכיתם בהגרלת 'מפעל הפיס' ב- 1,000,000 ש"ח. מה תעשו בכסף?

ב. בישראל יש הרבה תאונות דרכים.

כתבו מה אפשר לעשות כדי להפחית את מספר התאונות והנפגעים בכבישים.

משפטים: א. "אחרי שדיברתי איתה הרגשתי הרבה יותר טוב..."

ב. "אילו שוחחתי איתם, הייתי מבין... "

(כתבו 10 משפטים)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____